

Sak 6/19. Høyring – oppretting av Raudafjell villreinområde**Saksopplysning/vurdering**

Interimstyret for Raudafjell har søkt Miljødirektoratet om at det vert vedteke å oppretta Raudafjell som eige villreinområde. Saka ligg ute til høyring på MD si nettside, med høyringsfrist 1. mars. Fjellstyret står ikkje på adresselista som saka er utsend til, det gjer derimot villreinutvalet for Nordfjella og Norges fjellstyresamband. Det vil vera naturleg at kopi av fjellstyret sin uttale går til desse organisasjonane.

Dokumentata som ligg ute til høyring, er følgjande:

- Høyringsbrev
- Høyringsnotat
- Forskrift om oppretting av Raudafjell villreinområde
- Søknaden frå Raudafjell villreinutval
- Kart over føreslege villreinområde

Av desse dokumentata er det berre høyringsnotatet frå MD som vert lagt ved saksutgreiinga. Dette inneheld eit samandrag over dei viktigaste moment i søknaden, og tilrådinga få direktoratet. Av søknaden og høyringsnotatet går det fram at området dekkjer eit areal på omlag 546 kvadratkilometer, dersom dei føreslegne yttergrensene vert godkjende. Etter lang tid utan dyr, har det dei siste 10-15 åra i aukande grad vorte teke i bruk att av rein, truleg dyr frå Nordfjella. Siste åra har det vore ein stadbunden fostringsflokk i området, som har kalva der nokre år. Denne er no på godt 50 dyr. I søknaden vert det antyda at det vil vera realistisk å auka denne flokken til kring 200 dyr. Dei første åra er det ikkje tenkt noko uttak av denne flokken, men at det vert opna for jakt på bukk som er på gjesting frå Nordfjella. Dei ansлага over planlagd bestandsvekst som ligg i søknaden meiner eg er heilt realistiske, ut frå erfaringane me hadde frå oppbygginga av bestanden i Nordfjella sone 2 på 1990-talet. Det er lagt inn ein årleg naturleg avgang på 10 %, som er noko meir enn det ein har operert med i Nordfjella. Dei bratte fjellsidene mellom Undredal og Nærøyfjorden som flokken går i om vinteren kan tilseia at ein viss avgang må påreknast, grunna skredfaren.

I søknaden vert det argumentert for Raudafjell som eige villreinområde, i staden for å leggja området inn under eitt av dei eksisterane områda; Nordfjella eller Hardangervidda. Dette vert grunngjeve med at det på denne måten vert lettare å skreddarsy fellingskvote og jakt til det som er forsvarleg, i staden for å måtta ta imot dei kvotar og bakgrunnsareal for fellingsløyve som vert vedtekne for eit større villreinområde. Dette er eit relevant argument, sjølv om det sikkert kunne ha late seg gjort, gjennom grunneigarsamarbeid, å nytta ein del av kvoten i Raudafjellsområdet og resten i det større villreinområdet ein var tilslutta. Det at flokkar, særleg bukk, frå Nordfjella til tider av året kjem inn i Raudafjell skulle kanskje tilseia at ein såg eit større område under eitt. Dette kan løysast gjennom ein felles bestandsplan som omfattar fleire villreinområde. Raudafjell vil ikkje få grense mot Nordfjella; ein snipp av Hardangervidda villreinområde kjem imellom, området i Aurland der m.a. Broksfjellet statsallmenning ligg. Eit opplegg der Raudafjell vert samanslege med Nordfjella, ville ha kravt at dette mellomliggjande området vert teke med, for å få eit samanhengande areal.

SAKSUTGREIING

Aurland fjellstyre

Møtedato: 13.2.19

Stad: Fjordsenteret

Sak 6/19, side 2

Spørsmålet om felles bestandsplan er drøfta med forvaltingsorgana for villrein på Hardangervidda, men det er i dag ikkje stemning for nokon slik felles plan. Eg trur ei løysing som den som er føreslegen no, med Raudafjell som eige villreinområde, vil kunna fungera bra. For å sikra eit høgt nok jaktuttak for prøvetaking, i desse cwd-tider, har MD høve til å dispensera for for samjakt mellom villreinområde, sjølv utan nokon felles bestandsplan.

MD har føreslege at Fjellheimen og Nordfjella villreinnemnd får ansvaret for den statlege delen av villreinforvaltinga for Raudafjell.

Framlegg til uttale

Aurland fjellstyre går inn for at Miljødirektoratet vedtek oppretting av Raudafjell villreinområde, slik det vert søkt om av Raudafjell villreinutval.

Det vil vera naturleg, når ein ser på korleis området ligg, midt mellom Fjellheimen og Nordfjella villreinområde, at villreinnemnda for Fjellheimen og Nordfjella får forvaltingsansvaret for det nyoppretta villreinområdet.

Fjellstyrekontoret, den 13.2.19

Harald Skjerdal

Høringsnotat

Opprettelse av Raudafjell som eget villreinområde

Bakgrunn

Villrein fra Nordfjella villreinområde har de siste 10-15 åra benyttet fjellområdet Raudafjell som ligger mellom Voss og Aurland i det kommende Vestland fylke. I starten var det bukkeflokker som var innom i de sørlige delene, før det kom inn noen fostringsflokker. I de seinere åra har det vært en fostringsflokk på rundt 50 dyr som har kalvet nord i dette området, i tillegg til bukkeflokkene som har trekt ut igjen om høsten.

Raudafjell reinlag, som drev med tamrein i området, ble avviklet tidlig på 1960-tallet. Det ble opprettet et villreinlag i det samme området, men av ulike årsaker lyktes de ikke å holde drifta av laget oppe. En av årsakene var at villreinen trakk ut av området. Under bestandstoppen på Hardangervidda på andre halvdel av 1960-tallet, var det rundt tusen dyr på vinterbesøk i Raudafjell. Da disse dyra trakk sørover igjen, tok de antagelig med seg lokale dyr fra Raudafjell tilbake til vidda. Nyere kunnskap om Raudafjell, blant annet gjennom GPS-data og andre stedfestede observasjoner, tyder på at området gradvis er i ferd med å bli mer brukt av villrein. Årsaken kan være en økt bruk av området sør for Bergensbanen etter at villrein fikk mulighet til å trekke over tunneltaket på Finsetunnelen. Jernbanen danner i dag grensen mellom Hardangervidda villreinområde og Nordfjella villreinområde (sone 2). Villrein fra Nordfjella som krysser tunelltaket kommer derfor inn i Hardangervidda villreinområde, før de eventuelt vandrer videre til Raudafjell. De seinere år har det årvisst vært dyr i området, og i 2018 ble det registrert 14 kalver under strukturtelling av en fostringsflokk som har hatt tilhold i området over flere år.

Interimstyret for Raudafjell har i sin søknad av 10. desember 2018 uttalt følgende om begrunnelse og mål;

" Kvifor eige villreinområde?

Interimstyret for Raudafjell villreinområde meine me er best tente med å vera eit eige villreinområde.

For ein slik liten delbestand vil det vera utfordrande om ein må forhalda seg til til kvotane på Hardangervidda eller Nordfjella villreinområde. Dette kan løysast gjennom eige bestandsplanområde, men det krev att alle grunneigarane er einige. Viss ikkje alle er einige, kan dei som ikkje er med forlange å få fellingsløyve etter bakgrunnsarealet på Hardangervidda eller Nordfjella villreinområde, det vil gjera det vanskelegare å byggja opp ei stadeigen stamme.

Lokalt er det ein fordel å ha kortast mogleg veg til informasjon som kjem frå statleg forvaltning. Viss ein blir ein del av Hardangervidda eller Nordfjella villreinområde så er det utval og nemnd der som vil avgjera det som kjem ut lokalt i Raudafjell. Ved å bli eit eige villreinområde er det lettare for lokale grunneigarane å få vera med å bestemma utviklinga. Ved å organisera Raudafjell som eit eige villreinområde, helst som eit vald. Kan me lettare styra talet på fellingsløyve og kategori, så tett innpå jaktseasonen som er mogleg. Det kan vera det som skal til for å lukkast med å byggja opp ei stadeigen stamme.

Interimstyret for Raudafjell villreinområde ser det som naturleg att det er Villreinemnda for Nordfjella-Fjellheimen som tek forvaltningsansvar for Raudafjell villreinområde.

Mål for Interimstyret for Raudafjell villreinområde:

Vera med å påverka arealforvaltninga slik att ein kan sikra leveområdet til villreinen i

Raudafjell, og gje grunneigarane eit haustingsverdigt overskot."

Interimstyrets søknad med redegjørelse er vedlagt høringsnotatet i sin helhet. Vi vil gjøre oppmerksom på at tabellen over forventet bestandsutvikling i redegjørelsen inneholder noen feil og usikkerheter. Disse har imidlertid ingen betydning for Miljødirektoratets vurdering og konklusjon.

Miljødirektoratets vurdering

Arealbruken til villreinen, tilsier at det er nær tilknytning mellom området som benevnes Raudafjell og områdene i Nordfjella sone 2, samt arealene nord for RV7 som forvaltes som en del av Hardangervidda. Gamle fangstminner er en tydelig dokumentasjon på reinens naturlige bruk av Raudafjell i historisk perspektiv, og markerer også trekkrutene ut mot naboområdene i sørøst.

Det vil være både naturlig og riktig at en villreinstamme under oppbygging i dette området inkluderes i villreinforvaltningen på lik linje med øvrige villreinområder i landet. Det er to hovedhensyn som skal ivaretas av forvaltningen; bærekraftig høsting av en ressurs, og ivaretagelse av villreinens arealbehov. Opprettelse av et eget villreinområde for Raudafjell er hensiktsmessig for å oppnå en forvaltning av området i tråd med prinsippene som ligger til grunn for forslaget til kvalitetsnorm for villrein, og området vil ikke skille seg ut fra mange av de øvrige mindre villreinområdene når det gjelder areal og forventet framtidig stammestørrelse.

Et viktig hensyn i forvaltningen av villreinen i Raudafjell er bekjempelsen av skrantesjuka, funnet på villrein i Nordfjella sone 1. Det er svært viktig at en i brakkleggingsperioden (anslagsvis 5 år) legger til rette for et tilstrekkelig uttak av dyr fra villreinbestander i omkringliggende områder for å oppdage eventuelle smittede dyr, og oppnå størst mulig sikkerhet for at bestandene er friske. Organisering av Raudafjell som eget villreinområde er et viktig bidrag for å oppnå dette, både på kort og lang sikt.

Etter etableringen av jernbanetunnelen på Finse er ikke lenger Nordfjella sone 2 like avskjermet fra de øvrige områder som tidligere. Reinen, først og fremst bukkene, trekker over tunnelen og bruker arealene både innenfor Nordfjella sone 2, i Raudafjell og områdene som forvaltes av Hardangervidda nord for rv 7. Dette er godt kjent, men det er så langt ikke diskutert å revidere grensene mellom Hardangervidda og Nordfjella, som i større grad reflekterer historisk bruk av områdene. Usikkerhet om hvordan skrantesjuka vil påvirke forvaltningen i fremtiden tilsier at en foreløpig avventer dette.

Selv om Raudafjell har jevnlig utveksling med nabo-villreinområdene, er det en naturlig avgrensning basert på terreng og geografi. Det er kun i sørøst at Raudafjell har overganger til Nordfjella og Hardangervidda (nord for RV7). Dynamikken med utvandring av stedegne flokker fra området har tidligere skjedd etter innvandring av flokker fra Hardangervidda på næringssøk. Dette kan også skje i fremtiden, men det er i dag gode forvaltningsverktøy for å unngå høye tettheter som fører til overbeiting som driver dyr på vandring. Det er vurdert som realistisk å kunne bygge opp en stedegen stamme basert på fostringsflokker som har vært i Raudafjell de siste år.

Forvaltning

Fylkeskommunene i Buskerud, Hordaland og Sogn og Fjordane har i felleskap utarbeidet "Regional plan for Nordfjella med Raudafjell 2014-2025". Planen er vedtatt av de respektive fylkesting 11./12. juni 2014 og berører kommunene Hol, Ål og Hemsedal i Buskerud fylke, Voss og Ulvik i Hordaland fylke og Aurland og Lærdal i Sogn og Fjordane fylke. Hovedformålet med den regionale planen er å komme fram til en langsiktig og helhetlig strategi for bruk av arealer som er viktige leveområder for

villreinen eller påvirker villreinens leveområder. Gjennom prosessen skal ulike brukerinteresser avveies med sikte på;

- å sikre villreinen tilstrekkelige leveområder og langsiktig gode livsvilkår
- å bidra til gode muligheter for næringsutvikling basert på naturressurser og bygdeutvikling i lokalsamfunnene rundt Nordfjella
- å legge til rette for allment friluftsliv

Størstedelen av Raudafjell er i planen fastsatt som nasjonalt villreinområde, mens de sørvestre delene er avsatt til Forsvaret og som randområde.

Med henvisning til det som er nevnt ovenfor og at den villreinstammen som er etablert i området med stor sannsynlighet er dyr som har vandret inn fra Nordfjella, finner direktoratet det både naturlig og hensiktsmessig at området Raudafjell opprettes som eget villreinområde.

Med utgangspunkt i den nære tilknytning til Nordfjella og Fjellheimen når det gjelder geografi og lokal tilhørighet, samt at Raudafjell er inkludert i den regionale planen, ser direktoratet det som mest hensiktsmessig at den statlige forvaltningen tillegges villreinnemnda for Nordfjella og Fjellheimen. Nemndas funksjon og sammensetning vil ikke endres som følge av dette. Direktoratet anser heller ikke at det er nødvendig å endre nemndas navn, nemndas ansvarsområde kan omtales i veilederen til hjorteviltforskriften slik det er gjort for flere av de andre villreinnemndene. Vi ønsker imidlertid høringspartenes synspunkter på dette.

Konklusjon

Med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (Viltloven) § 16, forskrift 18. januar 2016 nr. 12 om forvaltning av hjortevilt § 22 og Lov 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold § 16 oppretter Miljødirektoratet Raudafjell som eget villreinområde og åpner for jakt på villrein.

Området grenser inn mot Nordfjella villreinområde i øst og Hardangervidda villreinområde i sør. Arealet avgrenses av området som ligger over 700 m.o.h. mellom Flåmsdalen, Gravhalstunellen, Raundalen, Vossestrand vest til Langedalen, Nærøydalen, Nærøyfjorden, og Aurlandsfjorden.

Høringsfrist

Frist for å komme med uttalelse til forslaget settes til 1. mars 2019.

Raudafjell villreinområde

Ca 546 km²

Areal 700 m.o.h.

